

Asia: VN/21721/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston selonteoksi Senaatti-konsernista ja valtion tilahallinnosta

2-3 Valtion tilahallintokokonaisuus ja sen toimintaperiaatteet.

Lausuttavaa luvuista 2-3.

Valtiovarainministeriö

Viite Lausuntopyyntö 2.6.2022 VN/21721/2021

Asia VALTIONEUVOSTON SELONTEKO EDUSKUNNALLE SENAATTI-KONSERNISTA JA VALTION TOIMITILAHALLINNOSTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 2.6.2021 lausuntoa (VN/21721/2021) luonnoksesta selonteoksi eduskunnalle Senaatti-konsernista ja valtion toimitilahallinnosta.

Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä annetun lain hyväksymisen yhteydessä eduskunta edellytti (EV 194/2020 vp-HE 31/2020 vp), että hallitus antaa vuoden 2022 syysistuntokauden alkuun mennessä kokonaisvaltaisen selonteon Senaatti-kiinteistöistä, sen tytärielielaitos Puolustuskiinteistöistä sekä koko Senaatti-konsernista.

Selonteossa edellytettiin tarkasteltavan valtion tilahallintoa kokonaisuudessaan sekä arvioitavan liikelaitosmallin sopivuutta organisaatiomuotona. Puolustuskiinteistöjä koskevan sääntelyn toimivuutta tuli tarkastella erityisesti valtiovarainministeriön ja puolustusministeriön välisen ohjaustoimivallan toteutumisessa ja arvioida henkilöstön aseman kehittymistä.

Ammattiliitto Pro on tutustunut selontekoluonnokseen ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Selontekoluonnos antaa monipuolisen kokonaiskuvan valtion kiinteistöomaisuuden hallinnasta ja hoidosta. Käsityksemme mukaan siinä vastataan eduskunnan edellyttämiin vaatimuksiin selonteon sisällöstä erityisesti kohtien 1 ja 2 tarkastelun osalta. Kohdan 3 tarkastelu jää ohuemmaksi.

Selonteko on kirjoitettu poikkeuksellisen hyvällä virkakielellä, josta erityiskiitokset. Selkeää ja ymmärrettävää tekstiä täydentävät tiivistelmät yhteenveto-osuuksiin ja keskeisten tunnuslukujen kokoaminen havainnollisiin graafisiin esityksiin.

Esitämme joitakin yksityiskohtaisia huomioita lähinnä selonteon täydennysehdotuksina lausuntopalvelun otsikointia noudattaen.

Valtion tilahallintokonaisuus ja sen toimintaperiaatteet

Eduskunta on edellyttänyt selontekoa nimenomaisesti Senaatti-kiinteistöistä, sen tytäarliikelaitos Puolustuskiinteistöistä sekä koko Senaatti-konsernista. Tarkastelu on kuitenkin laajentunut koskemaan myös maa-, vesi- ja väyläomaisuudesta vastaavia toimijoita (Metsähallitus, Väylävirasto) ja muita valtion kiinteistöomaisuuden hallinnasta vastaavia tahoja (ulkoministeriö, Suomenlinnan hoitokunta). Myös Yliopistokiinteistöjen syntyhistoria kerrataan. Kokonaisuuden hahmottamiseksi valittu esitystapa on perusteltu. Selkeyden vuoksi ehdotamme luvun 2 alaotsikoiden täsmentämistä. Lisäksi on tarpeen kertoa, miksi Senaatti-konsernin lisäksi muita organisaatiota on otettu joltakin osin tarkasteluun mukaan.

Alaluvussa 2.2.4 Ulkomailla sijaitsevat kiinteistöt sivuilla 23–25 on suhteellisen laajasti tarkasteltu ulkoministeriön hallinnoimien kiinteistöjen (edustustoverkko sekä kulttuuri- ja taideinstituutit) peruskorjaustarvetta ja korjausvelkaa. Vastaavia tietoja ei Senaatti-konsernin hallinnoiman kiinteistökannan osalta esitetä. Näiltä osin selontekoa on syytä täydentää, varsinkin kun virastojen kritiikki kohdistuu pitkälti peruskorjaushankkeisiin ja niiden vuokravaikutuksiin.

Sivulla 32 alaluvussa 3.2 Kiinteistö ja toimitilahallinnon periaatteet viitataan yhdessä virastojen tai laitosten kanssa laadittaviin toimitilastrategian toimeenpanosuunnitelmiin ja niiden pohjalta laadittaviin toimitilasuunnitelmiin. Tässä yhteydessä muistutamme, että työtiloihin liittyvät järjestelyt kuuluvat olennaisella tavalla valtion yhteistoimintalain (1233/2013) ja työsuojelun yhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) mukaan yhteistoiminnassa käsiteltäviin asioihin, jolloin

em. suunnitelmien laadinnassa on tarpeen huomioida yhteistoimintavelvoite. Selonteossa ei millään tavalla viitata yhteistoimintaan tila-asioissa, vaikka työtilat ovat ratkaiseva osa turvallista ja terveellistä työympäristöä. Työtiloilla on myös kasvava merkitys työn uusien muotojen kehittämisessä.

Sivulla 36 viitataan valtion kiinteistö- ja toimitilastrategian toimilla saavutettuihin säästöihin ja toimeenpanon jatkamisen mahdollistamiin 50 miljoonan euron vuosittaisiin lisäsäästöihin vuoden 2029 loppuun mennessä. Pro muistuttaa, että monipaikkaisuuden edistämisen linjausten 24.5.2021 mukaisesti valtiolla on jatkossakin jokaisella työntekijällä työnantajan osoittamat työtilat. Säästöjen esittäminen tässä muodossa on muutoinkin kyseenalaista, koska tulevaisuuteen ja talousnäkyymiin liittyy runsaasti epävarmuustekijöitä, joita selonteon lopussa tarkastellaan.

4 Valtion tilahallinnon nykytilanne teemoittain:

Lausuttavaa luvusta 4.

Valtion tilahallinnon nykytilanne

Alaluvussa 4.2.2 Tilaturvallisuus ja turvallisuuspalvelut sivuilla 41–42 on tarkasteltu Senaatti-kiinteistöjen turvallisuuspalveluja, niiden liikevaihtoa ja kasvuodotuksia. Valtion virastoilla ja laitoksilla ei ole velvollisuutta hankkia turvallisuuspalveluja Senaatti-konsernilta. Kokonaisuuden hahmottamiseksi olisi hyvä saada selontekoon täydennystä turvallisuuspalveluihin liittyvien hankintojen kustannuksista koko valtionhallinnon tasolla. Selonteossa aivan oikein todetaan, että päällekkäisten kustannusten syntyminen riski kasvaa yhteiskäyttöisiin tiloihin siirryttäessä. Turvallisuuspalvelujen tarkoituksenmukaisia hankintamenettelyjä on ilmeinen tarve selvittää perusteellisemmin.

Sivulla 42 alaluvussa 4.2.3 Valmius ja varautuminen on tuotu hyvin esille konsernin muodostumisen etuja mm. mahdollisuuksina hyödyntää Puolustuskiinteistöjen turvallisuus- ja varautumisoosaamista koko valtionhallinnossa.

Vastaavia liikelaitoskonsernin hyötyjä on tuotu esille sivun 54 taulukossa alaluvun 5.2 Muut organisointitavat alla. Konkreettisten nimenomaan liikelaitoskonsernin mahdollistamien synergiaetujen esittämistä voisi harkita myös oman otsikkonsa alla. Nyt ne jossakin määrin hukkuvat organisointimuotojen tarkastelun yhteyteen.

Alaluvussa 4.3 Ympäristö ja energiatehokkuus sivulla 43 on tuotu esille Senaatti-konsernin arvio valtion käytössä olevan rakennuskannan ja siihen liittyvien toimintojen päästöistä. Samassa yhteydessä on kerrottu arvio Metsähallituksen hallinnoimien valtion metsien hiilinielun suuruudesta. Myös Väyläviraston hallinnoimien liikenneväylien rakentamisesta sekä niiden kunnossapidosta

todetaan aiheutuvan päästöjä, joiden suuruudesta ei esitetä mitään tietoa. Jos luvussa tarkastellaan muitakin kuin valtion käytössä olevan rakennuskannan ja siihen liittyvien toimintojen päästöjä, on esittämistavassa tarpeen olla johdonmukainen.

Alaluvussa 4.4 Vastuullisuus sivuilla 45–48 kuvataan laajimmin harmaan talouden torjuntaan liittyviä toimia. Valtion kiinteistövarallisuuden hallinnassa ja hoidossa tulee huomioitavaksi lukuisia vastuullisuuteen liittyviä näkökulmia, joista yksi on sosiaalisuus. Vastuullisuutta käsittelevästä alaluvusta ei käy ilmi, ottaako Senaatti-konserni hankinnoissa huomioon esim. hankintalain mahdollisuudet heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistämisessä (nk. työllistämisehto).

Alaluvussa 4.5 Työympäristöjen kehittäminen sivulla 48–49 tuodaan esille muutospaineet, jotka lisäävät kysyntää Senaatti-konsernin työympäristöjen kehittämisen palveluilta. Tähän tarpeeseen on Senaatti-konsernin kyettävä osaltaan vastaamaan ja myös palveluihin resursoimaan. On hyvä, että sivulla 90 selonteon yhteenveto-osuudessa viitataan myös yhteistyöhön Valtorin kanssa. Nämä kaksi valtion konsernitason toimijaa ovat ratkaisevassa asemassa monien julkisen hallinnon strategisten tavoitteiden saavuttamisessa kuluvana vuosikymmenenä. Erityisesti työympäristöpalvelujen kehittämisessä on tarpeen hyödyntää loppukäyttäjän kokemukset laajasti, joka tarkoittaa myös virastojen ja laitosten henkilöstön tarpeiden selvittämistä ja monipuolista osallistamista hankkeissa.

4.1 Taloudellisuus.

Lausuttavaa luvun 4 alaotsikosta taloudellisuus.

-

4.2 Turvallisuus.

Lausuttavaa luvun 4 alaotsikosta turvallisuus.

-

4.3 Ympäristö ja energiatehokkuus.

Lausuttavaa luvun 4 alaotsikosta ympäristö ja energiatehokkuus.

-

4.4 Vastuullisuus (mm. harmaan talouden torjunta).

Lausuttavaa luvun 4 alaotsikosta vastuullisuus.

-

4. 5 Työympäristöjen kehittäminen.

Lausuttavaa luvun 4 alaotsikosta työympäristöjen kehittäminen.

5 Liikelaitosmalli valtion tilahallinnon organisaatiomuotona.

Lausuttavaa luvusta 5.

Liikelaitosmalli valtion tilahallinnon organisaatiomuotona

Alaluvussa 5.2 Muut organisointitavat sivulla 53 todetaan, että konsernissa pystytään tuottamaan keskitetysti organisaatioiden yhteiset palvelut, jolloin malli mahdollistaa sekä laadulliset että kustannustehokkuuteen liittyvät synergiaedut. Pro korostaa, ettei synergiaetujen tavoittelu saa johtaa henkilöstömäärän vähentämiseen irtisanomisin. Mahdolliset tehtäväjärjestelyt on suoritettava henkilöstön asema ja palvelussuhteen jatkuvuus turvaten.

Sivulla 54 olevassa taulukossa on esitetty liikelaitoskonsernin synergiaetuja mainiten mm. tietohallinto ja järjestelmät. Tekstissä ei kuitenkaan tarkemmin mainita miten yhteisiin järjestelmiin siirtymisessä on edistytty tai onko olemassa tämän suhteen suunnitelmia, priorisointia tai aikatauluja. Taulukon tietojen perusteella ainoastaan taloushallinnon järjestelmien yhdistäminen on toteutettu.

Alaluku 5.3 Kuntien tilahallinto sivuilla 55–57 jää irralliseksi. Lukija voi päätellä miksi alaluku on selontekoon sisällytetty, mutta tarkoituksen voi tuoda esille selkeästi auki kirjoittaen. Sivun 56 yhteenvedosta käy ilmi kuntien omistamien rakennusten korjausvelka. Vastaavat tiedot on liitettävä selontekoon myös valtion rakennuskannan osalta.

6-7 Palvelusopimukset ja vuokrajärjestelmän toimivuus.

Lausuttavaa luvuista 6-7.

Palvelusopimukset ja vuokrausjärjestelmän toimivuus

Luvun 6 Palvelusopimuksen alaotsikon 6.1. Yleistä yhteydessä viitataan tammikuussa 2022 julkaistuun tutkimukseen valtion vuokrajärjestelmän ja Senaatti-konsernin toiminnan arvioinnista. Tekstissä kerrotaan vastaajien määrä. Tekstiin on syytä täydentää virastojen ja muiden organisaatioiden määrä, joille kysely lähetettiin ja tieto vastausaktiivisuudesta. Virastoja on vuoden 2022 tietojen perusteella 184. Tästä voisi vetää johtopäätöksen, että vastausprosentti on ollut varsin alhainen.

Sekä luvussa 6 että luvussa 7 Vuokrausjärjestelmän toimivuus ja kehittämistarpeet tarkastellaan virastoista ja laitoksista saatua palautetta ja erimielisyyden aiheita. Sisällöltä jää kaipaamaan tarkempaa analyysiä siitä missä määrin tyytyväisyyteen tai tyytymättömyyteen vaikuttaa esim.

virastotyyppi tai viraston toiminnan luonteesta aiheutuvat erityistarpeet tai muut vastaavat seikat. Jos lisätietoa on saatavissa, on sen lisääminen selontekoon hyödyllistä.

Alaluvussa 7.2.1 Edelleenvuokraus sivulla 68 käsitellään nykyisen kritiikkiä aiheuttaneen mallin korvaavia vaihtoehtoja (3). Informatiivisuutta lisäisi, jos selonteossa esim. havainnollistavin esimerkein kuvattaisiin mikä vaihtoehtoisen mallin vaikutus voisi vuokralaiselle olla. Näin ehkä saataisiin myös viitteitä siitä, onko nykymallin muuttamisen valmistelun käynnistämiseksi aihetta.

Alaluvussa 7.1. Lopuksi vedetään yhteen kokemukset vuokrausjärjestelmän toimivuudesta. Virastot ja laitokset kokivat, että nykyisessä vuokramallissa valtion kokonaisuus toteutuu hyvin, mutta ratkaisut eivät aina palvele yksittäisen viraston tai laitoksen tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla. Tähän tiivistyy sekä valtion toimitilahallinnon onnistuminen että kehittämistarpeet. Strategisten tavoitteiden saavuttamisen ja käytännön toiminnassa onnistumisen ratkaisee paljolti se, miten kehittämistyössä kyetään yhdistämään valtion kokonaisuus ja virastojen ja laitosten erityistarpeet. Haaste vaikuttaa olevan pitkälti käyttösidonnaisten tilojen kohdalla.

8 Tilahallinnon vastuu (mm. sisäilma-asiat).

Lausuttavaa luvusta 8.

Tilahallinnon vastuu

Luvussa 8 Tilahallinnon vastuu käsitellään mm. uusien toimitilojen rakentamisen ja tilojen perusparannusten rahoitusta ja vaikutusta vuokriin. Sivun 76 tekstissä tuodaan hyvin esille se, että Senaatti-konsernin investointivaltuuden riittävyyden lisäksi keskeistä on varmistaa virastojen toimitilamenojen riittävä rahoitus, jonka varmistaminen on pitkälti ohjaavan ministeriön tehtävä. Toki virastoilla ja laitoksilla on oma vastuunsa, mutta tosiasiaa liikkumavara toimintamomentin sisällä on usein varsin vähäinen. Samoin sivulla 76 tuodaan esille se, ettei virastoilla ole yleensä ylimääräistä rahoitusta poikkeustilanteita varten. Puskuria ei ole myöskään Senaatti-konsernilla, koska omakustannusperusteisessa järjestelmässä tilojen vuokraaminen ei tuota voittoa ja kustannukset katetaan vuokratuloilla.

Selonteon yhteenvedossa ei jonkinlaisen puskurin kehittämisen tarpeeseen oteta mitään kantaa.

9 Valtiovarainministeriön ja puolustusministeriön ohjaustoimivallat.

Lausuttavaa luvusta 9.

Valtiovarainministeriön ja puolustusministeriön ohjaustoimivallat

Alaluvussa 9 Valtiovarainministeriön ja puolustusministeriön ohjaustoimivalta kuvataan ohjausjärjestelmä kiitettävän perusteellisesti, mutta jätetään luonnehtimatta käytännön yhteistyön toimivuutta minkäänlaisilla adjektiiveilla (itsearvio). Yhteenvedossa sivulla 93 on lyhyt toteamus, että ohjaustoimivalta on toteutunut sääntelyn mukaisesti.

10 Henkilöstön asema Senaatti-konsernissa.

Lausuttavaa luvusta 10.

Henkilöstön asema Senaatti-konsernissa

Luvun 10 pääotsikko ei vastaa eduskunnan asettamaa toimeksiantoa, jossa pyydettiin tarkasteltavan nimenomaisesti henkilöstön aseman kehittymistä. Otsikko on syytä muuttaa

muotoon Henkilöstön aseman kehittyminen.

Sekä luvun 10 että yhteenvetoluvun 11 sisällössä on tosiasiaa varsin niukasti kuvausta henkilöstön aseman kehittymisen tulevaisuuden näkymistä. Teksti on liikkeen luovutuksen toimeenpanohetken ja siirtymäkauden järjestelyjen kuvaus.

Alaluvun 10.2 Puolustuskiinteistöjen perustaminen otsikko ei vastaa luvun sisältöä. Alaotsikko Henkilöstönedustus Senaatti-konsernissa kuvaisi paremmin asiasisältöä.

Puolustusvaliokunta korosti mietinnössään (PuVM 2/2020 vp), että Puolustusvoimien käytössä olevat kiinteistöt ovat osa strategisia ydintoimintoja, eikä näitä toimintoja ylläpitävää henkilöstöä pidä ulkoistaa. Osa (66 henkilöä) Puolustushallinnon rakennuslaitoksen henkilöstöstä siirtyi myös Senaatti-kiinteistöihin ja sijoittui Senaatti-konsernin yhteisiin palveluihin (sivu 86). Näiden tehtävien aseman ja tulevaisuuden tarkastelu konsernissa puuttuu selonteosta kokonaan. Näiltä osin selontekoa on tarpeen täydentää. Erityisesti yhteisissä palveluissa työskentelevä henkilöstö kokee tulevaisuuden suhteen (vrt. edellä synergiahyötyjen tavoittelu) myös uhkatekijöitä. Pro korostaa, että lähtökohtaisesti henkilöstölle on kyettävä tarjoamaan erilaisissa muutostilanteissa vähintään vaativuutensa säilyttäviä tehtäviä ja mahdollisuuksien mukaan tehtävä- ja urakehitystä.

Alaluvun 10.2. kappaleet 5 ja 6 sivulla 86 kuuluisivat luontevammin alaluvun 10.1 Yleistä alle.

Puolustusvaliokunta korosti mietinnössään tarvetta jatkuvaan vuorovaikutukseen henkilöstön kanssa uuteen organisaatiomalliin siirryttäessä. Osapuolten välillä on tärkeää aloittaa hyvissä ajoin

neuvottelut suoja-ajan jälkeisen palvelussuhteen ehdoista, jotta voidaan turvata pätevän ja sitoutuneen henkilöstön säilyminen Puolustuskiinteistöjen palveluksessa. Selonteossa on tarpeen todentaa vuorovaikutuksen laajuutta ja laatua esim. lisäämällä tietoja yhteistoimintaneuvottelukuntien kokousmääristä ja käsittelemistä asioista.

Senaatti-konsernin yhteisiin palveluihin siirtyneiden luottamusmiesten aseman järjestelyjä ei hoidettu tyydyttävällä tavalla. Neuvotteluista huolimatta he eivät voineet jatkaa työnantajan yksipuolisesti tekemällä päätöksellä henkilöstön edustajina siirtymäkautta.

Alalukua 10.3 Virka- ja työehtosopimukset on täydennettävä uuden työehtosopimuksen syntymisen ja sisällön osalta.

Alaluvussa 10.3 on syytä tuoda esille työnantajan perustelut irtisanoa palkkausjärjestelmäsopimukset sopimuskauden loppuun 28.2.2022. Kokonaispalkkaukseen siirtyminen, kunnes uudesta palkkausjärjestelmästä on sovittu ei motivoi eikä kannusta henkilöstöä samalla tavalla kuin tilanne, jossa vanhojen palkkausjärjestelmien soveltaminen olisi jatkunut siihen saakka, kun uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotosta on sovittu. Pro korostaa, että hyvän henkilöstö- ja työnantajapolitiikan kannalta on äärimmäisen tärkeää edetä palkkausjärjestelmän rakentamisessa ripeästi. Työnantajan on resursoitava valmistelua riittävästi. Työnantajan on myös huolehdittava, ettei ilman palkkausjärjestelmää oltaessa esim. uusrekrytointien yhteydessä nykyistä tehtävä- ja palkkarakennetta muuteta yksipuolisesti niin, että sopimuksen syntyminen sen vuoksi vaikeutuu.

Sivun 86 viitteessä 37 on vuosilukuvirhe: Puolustushallinnon rakennuslaitoksen aikaisten työehtosopimusten voimassaolo päättyi helmikuussa 2022 eikä 2021.

Alaluvun 10.4 mukaan työhenkilöstön tyytyväisyys säilyi laajasta organisaatiomuutoksesta huolimatta hyvällä tasolla (sivu 88). Pro muistuttaa, että tärkeä merkitys oli liikkeenluovutuksen perusteella määräytyvillä henkilöstön palvelussuhteen ehtojen suoja-ajalla työehtosopimuskauden 28.2.2022 päättymiseen asti. Tämä loi turvaa ja vakautta muutoksen käsittelyyn sekä varmisti osaltaan myös työn tuottavuuden ja tuloksellisuuden pysymisen vakaalla hyvällä tasolla.

Työtyytyväisyystuloksissa on Senaatti-kiinteistöjen ja Puolustuskiinteistöjen välillä eroja, joka on selonteossa tuotava rehellisesti esille. Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn tuloksia on tarpeen jaotella erikseen Senaatti-kiinteistöjen ja Puolustuskiinteistöjen osalta, koska vastauksissa on selkeitä eroja. Ainoastaan koko konsernin lukujen esittäminen antaa harhaanjohtavan käsityksen. Esimerkiksi vastausprosentti oli Senaatti-kiinteistöissä 92,5 % ja Puolustuskiinteistöissä 75,9 % (selontekoluonnoksessa mainittu koko konsernin vastausprosentti 83 %). Koko Senaatti-konsernin People Power-indeksi oli kyselyn perusteella 71,2 %, Senaatti-kiinteistöjen indeksi 76,2 % ja Puolustuskiinteistöjen 66,5 %.

Sivun 88 viitteen 40 toteamus siitä, että työtyytyväisyys on nyt parempi kuin viimeisin Puolustushallinnon rakennuslaitoksessa toteutetun henkilöstötyytyväisyyskyselyn tulos, vaikka tulokset eivät ole täysin verrattavissa edellyttäisi tarkemman analyysin siitä, miten tähän loppupäätelmään on päädytty.

Lukuun 10 on tarpeen lisätä tietoja henkilöstön vaihtuvuudesta (määrät konsernin eri osissa sekä lähtökyselyiden arvioita).

11 Yhteenveto.

Lausuttavaa yhteenvetoluvusta ja sen alaotsikoista.

Yhteenveto

Yhteenvetoluvun 11 sivulla 89 esitetään arvio, että valtion kokonaisedun näkökulmasta mallilla on saavutettu sille asetetut tavoitteet. Selontekoluonnoksessa esitettyjen tunnuslukujen johtopäätöstä voi pitää perusteltuna.

Ilmeisen selvää kuitenkin on, että kehittämistarpeita mm. peruskorjaushankkeiden ja – kustannusten parempaan ennakointiin ja heijastusvaikutuksiin vuokratilakustannuksissa on tarpeen panostaa. Vuoropuhelua virastojen ja laitosten kanssa on lisättävä. Kykyä yhteensovittaa valtion kokonaisuus sekä virastojen ja laitosten muuttuvat tarpeet on hiottava.

Ydinkysymys on virastojen tarvitseman riittävän rahoituksen varmistaminen, joka ei ole yksin Senaatti-konsernin vastuulla. Selonteossa on tarkasteltu kiinteistöalan talousnäkymiä sivuilla 91–93, jotka vaikuttavat yhtä haasteellisilta ja epävarmoilta kuin taloudessa ylipäänsä. Selonteossa voisi vielä selkeämmin tiivistää talousnäkymien vaikutuksia kykyyn vastata valtion virastojen voimakkaassa muutoksessa oleviin tilatarpeisiin.

Alaluvussa 11.3 Eduskunnan lausuma: keskeiset tulokset sivulla 93–94 esitettyihin kehittämisajatuksiin voi yhtyä. Selontekoluonnoksesta ei kuitenkaan käy ilmi seikkoja, jotka kyseenalaistaisivat nykymallin toimivuuden tai keskeiset toimintaperiaatteet.

Selonteon sivulla 31 alaluvussa 3.1 Toimitilat osana valtion talousarviota ja julkisen talouden suunnitelmaa on tuotu hyvin esille tosiasia, että toimitilahankkeet kilpailevat samoista määrärahoista muiden valtion menojen kanssa, ja virastojen lisärahoitus on viime kädessä poliittinen päätös. Sivu 31 tekstistä voisi tehdä yhteenvetolukuun nostoja mm. toimitilahankkeiden suunnittelun oikea-aikaisesta kytkemisestä osaksi kehys- ja talousarvioprosesseja (ml. yli kehyskauden menevät hankkeet). Lisäksi korjausvelan kasvaminen on todellinen riski, kun esim.

ulkoisista tekijöistä aiheutuvat akuutit määrärahatarpeet saattavat siirtävät toimitilahankkeita tulevaisuuteen.

Sivun 94 ensimmäiseen kappaleeseen on tiivistetty johtopäätökset henkilöstön asemasta uudistuksen toimeenpanon ja siirtymäkauden aikana. Myös yhteenvetoluvussa on tuotava esille, että henkilöstön kokemuksessa on eroa riippuen siitä, työskennelläänkö Senaatti-kiinteistöissä vai Puolustuskiinteistöissä. Yksinomaan koko konsernia koskevien keskiarvolukujen esittäminen antaa eduskunnalle jossain määrin virheellisen kuvan tilanteesta. Lisäksi tekstiä on päivitettävä, koska se sisältää vanhentunutta tietoa mm. työehtosopimusneuvotteluista.

Ehdotus uuden selonteon laatimisesta vuonna 2026 on perusteltu.

Muut huomiot

Selonteosta ei käy ilmi, onko siihen tarkoitus lisätä liitteitä. Otsikko Liitteet on sivulla 95. Asiakastyytyväisyyskyselyjen tuloksiin on viitattu sivulla 74 sisäilmaongelmien yhteydessä. Asiakastyytyväisyyden kehityksestä voisi olla paikallaan lisätä erilliset liitteet selontekoon soveltuvassa laajuudessa.

Selonteko on laadittu virkamiestyönä, eikä henkilöstöjärjestöillä ole ollut mahdollisuutta osallistua valmisteluun muutoin kuin lausunnonantajan roolissa.

Niko Simola

Sari Jokikallas

Johtaja

Sopimusalavastaava/asiantuntija

11.1 Tilahallinnon ja vuokrajärjestelmän toimivuus (valtion kokonaisuus, yhteiskäyttöisiin tiloihin siirtyminen ja tilahankkeiden rahoitus).

Lausuttavaa alaotsikosta 11.1 ja sen alaotsikoista.

-

11.2 Kiinteistöalan talousnäkymät (korkotaso, inflaatio, kustannusten nousun hillintä).

Lausuttavaa alaotsikosta 11.2 ja sen alaotsikoista.

-

11.3 Eduskunnan lausuma: keskeiset tulokset.

Lausuttavaa alaotsikosta 11.3.

-

11.4 Muita ajatuksia selonteon johtopäätöksiin:

Kirjoita tähän selontekoluonnoksen pohjalta tekemiäsi yleisiä johtopäätöksiä ja havaintoja.

-

11.4.1 Miten tilahallintoa tulisi kehittää tulevaisuudessa?

Kirjoita tähän näkemyksiäsi siitä, miten tilahallintoa tulisi kehittää tulevaisuudessa.

-

11.4.2 Asiakkaana olevan viraston ja Senaatti-konsernin väliset vastuu- ja valtasuhteet: onko tasapainossa vai miten tulisi kehittää?

Kirjoita tähän näkemyksiäsi Senaatti-konsernin ja sen asiakkaana olevien valtion virastojen ja laitosten välisestä vastuun ja vallan jakautumisesta.

-

11.4.3 Tilahankkeiden rahoituksen riittävyyden turvaaminen tulevaisuudessa?

Kirjoita tähän näkemyksiäsi tilahankkeiden rahoitusmalliin, kustannusten kehitykseen ja rahoituksen riittävyyteen tulevaisuudessa.

-

Jokikallas Sari
Ammattiliitto Pro ry